

Länsmannen

POLISMYNDIGHETEN I VÄSTRA GÖTALAND NR 1 MARS 2011 ÅRGÅNG 17

” I en lärande organisation ska i stort sett varje arbetspass kunna innehålla några minuters utbildning eller kompetensutveckling. ”

Ingemar Johansson, länspolismästare
i Västra Götaland

Tema: Utbildningsåret 2011

Grundutbildning och spetskompetens går hand i hand

FOTO ULF EDBERG

DET ÄR AV största vikt att vi som polisorganisation ständigt utvecklas och vågar ta nya kliv framåt. Vi står inför ett år som till stor del präglas av olika utbildningar, bland annat då PUST, RENA och RAKEL införs över hela myndigheten och då särskilda polistaktiken ska läras ut till ett stort antal poliser. De kunskaper som förvärvas under de utbildningar och fortbildningar vi håller i myndigheten är grunden för vår polisverksamhet. De är bra och de är nödvändiga för att vi ska kunna vara en lärande organisation.

MEN FÖR ATT vi ska kunna ta det där extra klivet framåt krävs något mer. Jag tycker att våra nationella utbildningar på direkt, indirekt och strategisk nivå fungerar väl och fyller en stor funktion i våra myndigheter, men om vi ska vara en polisorganisation som ska kunna hävda sig ännu bättre i framtiden skulle jag vilja se att vi hade förmågan och kompetensen att ta till oss den goda forskning som redan bedrivs på olika håll i världen. Om vi dessutom skulle ha en inhemsk forskning på hög nivå, som bedrivs betydligt bredare än i dag, tror jag att vi skulle få se nya resultat av vårt arbete.

JAG TALAR INTE om några jättestora förändringar, men jag ser framför mig att vi skulle kunna bygga vidare

på den grund som våra nuvarande chefsutbildningar ger. Vi skulle exempelvis – och helst tillsammans med övriga nordiska länder – kunna ha en mastersutbildning för chefer på högre nivå. En fyraårig utbildning som ger dem en ännu starkare plattform att stå på, med all den akademiska kunskap som jag vet att många av dem efterfrågar i dag. Utbildningen skulle vara förlagd till universitet eller högskolor där det skulle finnas föreläsare med spetskompetens inom väl specificerade områden. Utbildningen skulle hålla en mycket hög nivå och ställa stora krav på deltagarna. På motsvarande sätt fungerar det redan på många håll i världen, vilket har visat goda resultat.

ATT VARA VÅLUTBILDAD och att ha en gedigen kunskap att bottna i ligger i tiden i många yrken. Det fungerar inte att hålla upp fingret i luften och hoppas att man ska springa åt rätt håll. Jag vill att även Polisen ska kunna stå för den utvecklingsmöjligheten. Vi är redan en samhällsaktör som får stort gehör för våra åsikter. Vi kan påverka mycket mer än vad vi kanske tror alla gånger, men då gäller det också att veta att vi påverkar på rätt sätt. Med djupare kunskaper kan vi bidra till förändringar som står sig över tid. Vår rikspolischef Bengt Svensson inrättar nu en ny funktion för utvärdering

av våra arbetsmetoder och som ska garantera att de goda exemplen sprids i hela organisationen. Det ökar definitivt våra möjligheter att vara en lärande organisation på allvar.

I DETTA NUMMER av Länsmannen kan du läsa om de utbildningar som ska hållas i vår myndighet under året. En gedigen planering har gjort att det nu ser ut som att vi får ihop utbildningarna med vår ändå så händelserika vardag. Eftersom det är ett så intensivt utbildningsår har vissa utbildningar som inte har bedömts vara nödvändiga att hålla just i år fått skjutas upp. Förhoppningsvis kan de planeras in nästa år igen, då vi ska vara igenom PUST och ha mer tid över till utbildningar inom andra områden. ■

Ingemar Johansson
Länspolismästare

I detta nummer

- Vi ska arbeta de tider då medborgarna behöver oss 4
- Uppföljning: Operation kofot 6
- Tema: Tillbaka på rätt nivå 8
- Tema: Fokus på utredningar i årets utbildningar 10
- Tema: Instruktörerna spelar huvudroll i planeringen 12
- Tema: Fler brott ska utredas på plats med PUST 14
- Tema: Så fungerar utredningsstödet 15
- Tema: Två röster om PUST 16
- Blodhundar prövas för eftersök av personer 17
- Lotta togs som gisslan vid haitiskt fängelseuppror 18
- Länsmannen följer med under ett pass i Åmål 20
- Polisens volontärer jobbar brottsförebyggande 22
- Samverkansavtal – polis och kommun i samarbete 24
- Krönika: Det var Någon Annan 26
- Rättsrutan: Stolt över att få vara en kugge i hjulet 27
- Notiser 28
- Kommunikationsstrategin och Hälsa med Lotta 29
- Profilen: Ellen Juntti 30
- Vilken är den bästa utbildning du har gått? 32

FOTO SOPHIA SÅNGLÖF

Redaktören har ordet

SENAST DEN 31 maj ska polisens nya utredningsstöd, PUST, vara igång i hela landet. Utbildningen av användarna är ett av vårens större utbildningsprojekt. I det här numret av Länsmannen tittar vi närmare på både PUST och myndighetens utbildningsarbete.

VID SIDAN AV utbildningstemat går det även att finna ett slags "minitema" i det här numret. Det handlar om polisens samarbete med andra aktörer. En stor del av landets kommuner har redan tecknat ett så kallat samverkansavtal med Polisen. Syftet är att polis och kommun gemensamt ska jobba mot utpekade problemområden. I vårt län har snart samtliga 49 kommuner ett avtal. Du kan läsa mer om Skaraborgs arbete med samverkansavtalen på sidan 24.

ETT NYARE SAMARBETE handlar om det med Polisens volontärer. I juni ska de utföra sina första uppdrag i polisområde Storgöteborg. Mer om Polisens volontärer finner du på sidan 22. ■

Tomas Seger

Tf redaktör: Tomas Seger (031-739 22 12) **Ansvarig utgivare:** Malin Sahlström **Omslagsbild:** Grundutbildning i CBRNE vid Sisjöns skjutbana i Göteborg. **Foto:** Tomas Seger **Redigering:** Tomas Seger **E-post:** informationsenheten.vastragotaland@polisen.se. **GroupWise:** Informationsenheten Västra Götaland **Tryck:** Elanders Sverige AB. Nästa nummer utkommer i juni 2011. Kontakta redaktören om du har texter eller idéer på artiklar. Redaktionen ansvarar inte för obeställt material. Vi förbehåller oss rätten att redigera och korta insända texter. **Adressändringar:** Vill du göra en adressändring hör du enklast av dig till personalsenheten.vastragotaland@polisen.se

Vi ska arbeta de tider då medborgarna behöver oss

■ TEXT CAMILLA JANSSON / FOTO CAMILLA JANSSON OCH ULLA BREHM

Just nu pågår arbete i myndigheten för att anpassa våra arbetstider så att de bättre möter verksamhetens behov och krav på en god arbetsmiljö.

- ▶ Till grund för arbetet ligger det arbetstidsavtal som slöts mellan Rikspolisstyrelsen (RPS) och de fackliga organisationerna den 1 oktober 2008 (för medlemmar i SEKO gäller avtalet från den 1 januari 2010) samt de nationella riktlinjer som beslutades av rikspolischefen hösten 2010.

I dag gäller arbetstidsavtalet alla anställda inom polisen. Avtalet har i första hand effekt för de medarbetare som arbetar skift och innebär att den genomsnittliga veckoarbetstiden har ökat med minst en timma. Redan 2009 lades den utökade arbetstiden ut i tjänstgöringslistorna. Men en del av listorna är ännu inte fullt ut anpassade efter verksamhetens behov.

– Det är viktigt att vi har arbetstidsförläggning som är anpassad efter när brotten begås och allmänheten behöver oss. Arbetstiderna ska också ge en god arbetsmiljö och gynna medarbetarnas hälsa, säger länspolismästaren Ingemar Johansson.

Arbetstagarna har fått kompensation

Som kompensation för den utökade veckoarbetstiden har berörda arbetstagare möjlighet att gå i pension tidigare. Ambitionen har varit att den arbetstagare som så önskar ska kunna gå i pension vid 61 år. Arbetsgivaren gör en extra pensionsavsättning om 4,6 procent av lönen till den så kallade Kåpan Extra för poliserna. För de civilanställda varierar pensionsav-

sättningarna, men de högsta avsättningarna görs för de civila medarbetare som arbetar skift. Alla anställda har någon form av extra insättning i pensionssystemet.

I lönerörelsen den 1 oktober 2008 reglerades även de fall där veckoarbetstiden ökat avsevärt mer än en timme, genom att lokal-lokala parter kom överens om ersättning i form av en särskild lönehöjning.

Vid Polismyndigheten i Västra Götaland utökades arbetstiden för dem som arbetar treskift med ytterligare drygt en halv timme. Efter lokal-lokal förhandling fick dessa medarbetare en extra lönehöjning på 1 100 kr per månad.

Arbete i polisområden och avdelningar

Det var i oktober som polisområdes- och avdelningscheferna fick direktiv

från myndigheten att påbörja detta arbete, och arbetet är nu i full gång. Till grund ligger arbetstidsavtalet, de nationella riktlinjerna samt den analys av verksamhetsbehovet som är genomförd vid respektive område/avdelning.

De organiserar arbetet på det sätt som bäst passar deras förutsättningar. Gemensamt i hela myndigheten är dock att medarbetarna, de fackliga organisationerna liksom skyddsorganisationen ska ges möjlighet att delta i arbetet med att ta fram förslag till modeller för arbetstidens förläggning.

Läs mer

Läs mer om ATA/Polis och de nationella riktlinjerna i en artikel som publicerades av Rikspolisstyrelsen på Intrapolis den 20 oktober 2010. Se även länspolismästaren Ingemar Johanssons månadsbrev (19 januari 2011) på Intrapolis. ■

Det arbete som pågår kommer att påverka många poliser men även civilanställda och icke organiserade medarbetare. Länsmannen har ställt frågor till förhandlingschefen Tommy Johansson, som är ordförande i myndighetens strategiska arbetstidsråd, samt till ordföranden i Polisförbundet i Västra Götaland, Per-Åke Hammarnäs, som företräder många av dem som berörs.

Arbetsgivarens förhandlingschefen Tommy Johansson

Vilka möjligheter ser du med arbetstidsavtalet?

– Dagens arbetstider, framför allt för våra skiftestjänstgörande, är alltför komprimerade och poliserna arbetar inte fullt ut på tider när vi vet att medborgarna vill ha våra tjänster. Medborgarna efterfrågar inte bara dagens personal i treskift utan vi måste tänka större; kanske ska exempelvis dagtidsutredare i framtiden också arbeta vissa helger.

Vilka svårigheter ser du?

– Många av oss har svårt att acceptera förändringar och det gäller inte minst i fråga om arbetstiderna. Ändrade arbetstider påverkar ofta inte bara den enskilde utan också nära anhöriga – ibland måste kanske familjepusslet läggas om. En komplicerande faktor är också att den tid vi efterfrågas för akuta uppdrag är helgkvällar och då vill flertalet av våra medarbetare vara lediga. Det kan dessutom vara svårt att som yngre medarbetare se fördelarna med pensionsavtalet eftersom pensionsfrågan då ligger långt fram i tiden.

Vad är viktigast att ta hänsyn till när nya listor tas fram?

– Det är en svår uppgift att balansera verksamhetens krav och olika arbetsmiljöaspekter, men det måste lösas och då på det sätt som arbetstidsavtalet anger. Avtalet innehåller också noggranna regler om hur de nya arbetstiderna ska processas fram. Det kan inte nog understyrkas hur viktigt det är att alla tar sitt ansvar i denna del. Vi som arbetsgivare, de fackliga organisationerna, medarbetarna och skyddsorganisationen har alla ett stort ansvar.

Hur bra är pensionsavtalet egentligen?

– Nyligen meddelade regeringen att en utredning ska komma med förslag till hur belastningen på pensionsystemet ska minska. Anledningen är att pensionerna i framtiden måste sänkas om inget görs. I detta läge får Sveriges poliser en unik möjlighet att avgå med pension vid 61 års ålder. Jag tror att var och en förstår vilken särställning detta är för poliserna. Pensionsavtalet har också givit effekter för de civilanställda inom polisen, som också har fått ökade pensionsavsättningar och därmed också bättre pension i framtiden.

Polisförbundet ordföranden Per-Åke Hammarnäs

Vilka möjligheter ser du med arbetstidsavtalet?

– Att avtalet kan tillämpas så att både medarbetare och arbetsgivare blir nöjda. En portalparagraf i avtalet säger att arbetstiderna ska tillgodose både verksamhetens och individens behov. Om vi lyckas med det har vi tillsammans goda möjligheter att nå verksamhetens mål. Men det kräver att det inte bara är arbetsgivarens bild av vad som är verksamhetens behov som ligger till grund för hur

vi förlägger arbetstiderna. Det krävs en god dialog och samverkan mellan arbetsgivare och de som utför jobbet. Många polismän har uppfattning att arbetsgivaren tror att denne har den absoluta rätta uppfattningen om effektivitet och behov. Tyvärr är det i de flesta fall tvärtom. Den som utför arbetet sitter oftast på kunskapen.

Vilka svårigheter ser du?

– Rikspolisstyrelsen har skickat ut ensidiga anvisningar, eller riktlinjer som de kallas, om hur arbetstidsavtalet ska tillämpas. Jag uppfattar att polismyndigheterna betraktar dessa som tvingande. Detta är en försvårande omständighet. Anges det inget annat i ATA/Polis så är det vår myndighet och vi som slutligen kommer överens, inte Rikspolisstyrelsen. Dessa ensidiga anvisningar var ett katastrofalt beslut av Rikspolisstyrelsen.

Vad är viktigast att ta hänsyn till när nya listor tas fram?

– Först måste man ju ställa frågan varför nuvarande lista ska ändras. Det kan ju också innebära att man inser att behov av ändring inte föreligger. Återigen, det är att ta hänsyn till både verksamhetens och individens behov. Och arbetsgivaren måste se individen i ett helhetsperspektiv; en medarbetare som har arbetstider och villkor som också gör att vardagen fungerar blir en bättre medarbetare. Det gynnar verksamheten.

Hur bra är pensionsavtalet egentligen?

– Pensionsavtalet som sådant är jättebra, i synnerhet för dem som kommer in i systemet kring 30 år. De kommer att ha utmärkta pensionsvillkor den dagen de lämnar arbetslivet. Detta gynnar dem i en värld där stigande pensionsålder är ett uppenbart hot. Sedan tycker jag det var fel att använda arbetstidsavtalet som en delbetalning som medförde ökad veckoarbetstid för skiftarbetare. Det är min uppfattning och jag röstade också nej då landets ordförande räckte upp handen. ■

Operation kofot

– framgångsrikt krafttag mot bostadsinbrott

TEXT TOMAS SEGER / FOTO INGEMAR JONSSON OCH POLISEN I VÄSTRA GÖTALAND

När antalet bostadsinbrott i polisområde Fyrbodal ökade under hösten beslutades det om en kraftsamling för att få bukt med problemet. Resultatet blev över förväntan. När Operation kofot avslutades hade 29 personer frihetsberövats och mängder med stöldgods har sedan dess återlämnats till sina ägare.

► Problemen med bostadsinbrott är naturligtvis inte ett lokalt fenomen begränsat till polisområde Fyrbodal. Robert Stenberg, biträdande polisenshetschef i östra Fyrbodal, berättar att det redan 2009 konstaterades att bostadsinbrotten ökade på hösten, efter semestrarna. Problematiken var tydlig inte bara i Västra Götaland, utan även i närliggande län.

När samma bild uppstod i september förra året, med ett ökande antal bostadsinbrott i Skaraborgs, Örebros och Hallands län, bestämde sig ledningen för östra Fyrbodal för att agera.

– Det handlade om ett och annat lägenhetsinbrott, men framför allt om villainbrott. Alla bostadsinbrott är väldigt integritetskränkande, och ef-

tersom vi bara grep några enstaka inbrottstjuvar under 2009 ville vi göra en satsning, säger Robert Stenberg.

Insatsen fick namnet Operation kofot, och inleddes måndagen den 18 oktober. Redan någon vecka innan dess informerades lokal media om den kommande satsningen – något som med facit i hand visade det sig vara ett bra drag.

Robert Stenberg

Stolpe in från början

– Vi gick ut i media och sa att vi hade en ökning av antalet villainbrott i området och uppmanade samtidigt till vaksamhet.

Vi bad också allmänheten att höra av sig till oss om de såg något misstänkt, så att vi kunde kolla upp saken. Det var bättre att de ringde en gång för mycket än att de bara struntade i

det, säger Robert Stenberg.

Resultaten kom omgående. Samma dag som insatsen inleddes greps en man på flyende fot efter ett villainbrott i Västerlanda utanför Lilla Edet. På fredagen samma vecka greps två misstänkta gärningsmän efter ett villainbrott i Vänersborg, och nästa dag greps ytterligare en misstänkt gärningsman efter ett villainbrott i Trollhättan.

– Vi hade stolpe in från början, och på söndagen kontaktade vi återigen pressen för att redovisa för det goda resultatet från inledningen av insatsen. Det gjorde att allmänheten såg att vi ansträngde oss och fick resultat, vilket medförde det ramlade in ännu fler tips, säger Robert Stenberg.

Hjulen började att snurra

Någon vecka senare hoppade även västra Fyrbodal på insatsen. Även där engagerades hela personalstyrkan

i området, oavsett om man jobbade med ingripande verksamhet eller som utredare, berättar Anders Ragnesten, utredningschef i västra Fyrbodal:

– Insatsen blev på något sätt själv-genererande. Alla jobbade mot samma mål, och när en misstänkt gärningsman väl var gripen så tog annan personal på andra avdelningar vid och kämpade för att komma vidare i ärendet. Man inspirerades av varandra och hjulen började helt enkelt att snurra.

Flera hälericentraler avslöjade

Flera gripanden följde i hela polisområdet, och efter hand blev det tydligt att det handlade om många olika konstellationer av gärningsmän. Det var dels ett par olika utländska

grupper som jobbade oberoende av varandra, andra gärningsmän var från närområdet. Några jobbade i grupp, medan andra jobbade själva. När insatsen avslutades den 19 november hade 29 personer frihetsberövats och flera hälericentraler och stöldgömmor var avslöjade.

De flesta häktades

Mycket av stöldgodset från fritidshus bestod av trädgårdsredskap, verktyg och maskiner, medan det framför allt handlade om guld och smycken när det gällde bostadsinbrotten. De flesta av de frihetsberövade personerna häktades sedermera.

Förklaringarna till det goda resultatet är flera. Både Robert Stenberg och Anders Ragnesten framhåller engage-

manget hos personalen som en viktig nyckel till framgång.

Andra framgångsfaktorer var informationsinhämtning och under-rättelseinhämtning på lokal nivå, en bra kommunikation mellan polisensheterna och ett bra arbete både av kollegorna i yttre tjänst och de utredare som hade i uppdrag att spåra de stora beslagen av stöldgods.

– Vi fick ett bra resultat därför att alla medarbetare fokuserade mot samma mål och ansträngde sig extra. Dessutom har insatsen gjort gott för bilden av polisen hos allmänheten. Folk såg att vi faktiskt kom när de ringde, att vi tog det på allvar och att vi gav det tid. På så sätt har det givit mycket tillbaka, säger Robert Stenberg. ■

Tillbaka på rätt nivå

■ TEXT TOMAS SEGER / FOTO BIRGITTA AHLBERG

Inför 2009 lades ett kraftigt sparkrav på svensk polis. Drygt 800 miljoner kronor skulle rationaliseras bort under året. Följden blev att samtliga polismyndigheter i landet tvingades att se över sina kostnader, vilket bland annat drabbade utbildningsområdet. Nu ser ekonomin ljusare ut, och 2011 är ett år fyllt av utbildningar för polisen i Västra Götaland.

- – Utbildningsområdet är ett av de områden där man kan göra tillfälliga stopp för att snabbt spara pengar, även om det naturligtvis är olyckligt. Det gjordes inför 2009 och var inget unikt för Västra Götaland utan omfattade alla polismyndigheter. Samtidigt kan åtstramningar i utbildningsverksamheten bara vara en tillfällig lösning, för det är oerhört viktigt att hela tiden ha en fortlöpande utbildning, säger länspolismästare Ingemar Johansson.

Stabil ekonomi

I dag är Polismyndigheten i Västra Götaland en myndighet med stabil ekonomi och en kontroll över kostnadsutvecklingen som gör att utbildningsnivån är tillbaka där den var för några år sedan. Normalt utgör utbildningarna i länet cirka sex procent av myndighetens totala antal resurstimmar under ett verksamhetsår. För

2011 innebär det ungefär 390 000 resurstimmar. Siffran för 2009 slutade på cirka 200 000 timmar, vilket bara täckte de absolut nödvändigaste utbildningarna. Mycket lägre än så är svårt att gå för att upprätthålla nödvändig kompetens, men det går inte heller att öka nivån särskilt mycket från de sex procenten utan att den övriga verksamheten påverkas för mycket.

Slå vakt om kvaliteten

Årets stora utbildningar är en följd av införandet av PUST och RENA, och dessutom hålls en omfattande RAKEL-utbildning. En särskild utbildningssatsning görs även för att säkra tillgången på kompetenta utredare i länet.

– Efter den förra utbildningsinsatsen för utredare kunde vi se att vår lagföringsprocent steg kraftigt. Nu tillhör vi den absoluta toppen i landet när det

gäller antalet polisleda förundersökningar som leder till rättslig åtgärd. Det tyder på en hög kvalitet på utredningsarbetet och den måste vi slå vakt om, säger Ingemar Johansson.

Vid sidan av de planerade utbildningarna ser länspolismästaren också gärna att utbildning och kompetenshöjning blir en del av det dagliga arbetet, och för det krävs inga stora resurser:

- I en lärande organisation som Polisen ska i stort sett varje arbetspass kunna innehålla någon eller några minuters utbildning eller kompetensutveckling. Det kan exempelvis handla om att någon får i uppdrag att redogöra för en ny lagstiftning eller ett nytt bevisinstrument i samband med en utsättning.

Rädda för att göra fel

Ingemar Johansson menar också att kunskap och trygghet är starkt sammankopplade. Samhället, liksom lagar och regler, förändras hela tiden och om polisen ska kunna vara i framkant när det gäller brottsbekämpningen gäller det att vara väl insatt i den lagstiftning som finns och använda den på ett bra sätt:

- Alla vill naturligtvis göra ett bra jobb och det är viktigt att man har kunskapen och förmågan att kunna göra det. Jag har upplevt situationer där medarbetare inte har använt sig av aktuell lagstiftning eller låtit bli att använda sig av ordningsbot i den omfattning de borde ha gjort, eftersom de har varit rädda för att göra fel. De har inte ansett sig ha tillräckligt bra kunskaper.

- Visst måste varje individ ta ett eget ansvar, men till sist är det alltid arbetsgivarens skyldighet att skapa förutsättningar för att medarbetarna ska kunna känna sig trygga i sina jobb. ■

Mer att läsa på
Intrapolis/Länsmannen.

Tusentals utbildningsplatser ska ge ökad kompetens

■ TEXT TOMAS SEGER / FOTO ULF EDBERG

Dödsbud, passhandläggning och rättelse av ordningsbot. Utbildningsåret handlar inte bara om de stora utbildningsinsatserna. Här följer ett urval av de utbildningar som är planerade att hållas.

PUST

Senast den 31 maj ska polisens nya utredningsstöd vara igång i hela landet. Innan dess ska cirka 2 000 användare i länet utbildas i systemet. 1 700 av dessa är personal i yttre tjänst, resten är FU-ledare och expeditionspersonal. Inom några år ska PUST ersätta de nuvarande avrapporterings- och utredningssystemen, RAR och DurTvå.

RENA

Projekt RENA betyder renodling av systemen COPS och Palasso. Projektet innebär en teknisk systemlösning som gör att löneadministrationen i COPS flyttas över till det

modernare och användarvänligare lönesystemet Palasso. Utbildningen är planerad att starta i september och omfattar 4 000 anställda i vår myndighet. Den 1 november ska systemet vara infört i vårt län, enligt RPS.

RAKEL

En ny programversion i alla RAKEL-stationer tillsammans med nya talgruppsmallar medför en omfattande utbildning under våren. 2 500 användare ska utbildas under 125 utbildningsomgångar.

Ny Polisdatalag

Den 1 mars 2012 träder den nya Polisdatalagen i kraft. Utbildningen sker under hösten och omfattar 4 000 medarbetare i länet.

CBRNE

Utbildningen i CBRNE är uppdelad i två omgångar under vår och höst. Det handlar om en fortbildning för 620 medarbetare.

SPT

Både en grundutbildning och en fortbildning i Särskild polistaktik kommer att hållas under hösten. Kurserna berör cirka 300 poliser.

NBT 2

Fortsättningen på Nationell bastaktik berör alla poliser i yttre tjänst och beräknas starta till hösten.

Några ytterligare utbildningar:

MC, fortbildning	45 platser
Piket, grund	6 platser
Spikmatta, grund	11 platser
YB-utbildning, grund	102 platser
Arbetsmiljö, BAS	57 platser
Dödsbud	60 platser
Passhandläggning	90 platser
Yttre befälsutbildn. grund	102 platser

Utbildningsplanen med samtliga utbildningar finner du på Intrapolis under Arbetsstöd och regelverk/Dokument/Dokumenttyper/Styrdokument/Beslut nr:253/10. ■

Fokus på utredning i årets utbildningar

■ TEXT OCH FOTO TOMAS SEGER

Årets tre stora utbildningsinsatser handlar om PUST, RENA och RAKEL. Tillsammans står de för mer än hälften av den totala utbildningstiden. Vid sidan av dem ligger myndighetens utbildningsfokus framför allt på utredningsverksamheten, som prioriteras efter några år i bakgrunden.

- Inför varje år upprättas en utbildningsplan för myndigheten. Av den ska framgå vilka utbildningsinsatser som ska genomföras under det kommande året.

Innehållet grundar sig på myndighetens långsiktiga kompetensförsörjningsplan samt den behovsinventering som genomförs i myndigheten varje höst. Och den i sin tur bottenar i de enskilda medarbetarnas utvecklingssamtal med sina chefer.

Utbildning en ingrediens

– Det är i utvecklingssamtalen verksamhetens behov ska möta individens behov för att klara sitt uppdrag. Finns det brister ska man försöka avhjälpa det med någon form av kompetensutveckling, där utbildning är en ingrediens i det hela, säger Björn Eriksson, HR-strateg på länspolismästarens stab och ansvarig för kompetensförsörjningen inom myndigheten.

– Därför ser vi gärna att utvecklingssamtalen är genomförda före halvårsskiftet, så att vi efter sommaren kan påbörja inventeringen med grund i det som samtalen har visat på, för det är där man ser kompetensbristerna.

Behovsinventeringen inför 2011

Björn Eriksson

gick dock relativt smidigt beroende på att många utredare i länet närmar sig pensionsålder. För att säkra tillgången på kompetenta utredare samt för att förbättra resultaten inom området är utredningsverksamheten därför prioriterad i årets utbildningsplan.

– Det fanns ett uppdämt behov och en efterfrågan på utbildningar inom området, och därför gör vi nu en kraftfull och medveten satsning på

utredningsverksamheten, säger Björn Eriksson.

Ett annan grupp som prioriteras under året är instruktörerna. Det handlar dels om att utbilda nya instruktörer för att klara av årets utbildningar, men också om att fort- och vidareutbilda de nuvarande instruktörerna.

– Det går inte att välja bort, utan vi måste se till att ha en försörjning på instruktörssidans. Frågan är ett bekymmer inom myndigheten, men nu har vi ett långt gånget arbete med att förändra instruktörssystemet, säger Björn Eriksson.

– Det handlar bland annat om att försöka ändra synen på jobbet. Det ska vara meriterande att ha jobbat som handledare eller instruktör, så att man har nytta av det om man exempelvis vill söka sig vidare till en ledarutbildning. Så ser det tyvärr inte ut idag.

Lagstyrda utbildningar

Förutom de prioriterade områdena finns ett flertal utbildningar som myndigheten är skyldig att genomföra eftersom de styrs av lag, FAP eller tjänsteföreskrift. Det handlar framför allt om utbildningar för yttre

Utredare från hela länet vid en kurs i intervju- och förhörsmetodik i utbildningsgruppens lokaler i Göteborg.

personal, som till exempel självskydd och kommunikation, skjutträning och användning av OC-spray, men också utbildningar inom arbetsmiljöområdet för chefer och skyddsombud, vilket styrs av arbetsmiljölagen.

Det unika med 2011 jämfört med föregående år är dock de stora kompetensutvecklingsinsatser som myn-

digheten själv inte styr över, men som måste genomföras. Det handlar framför allt om utbildningarna inom PUST, RENA och RAKEL.

Svårt att justera i efterhand

– När stora förändringar görs i våra stödsystem så tvingar det på utbildningsinsatser. Och eftersom vi

är en stor myndighet och kurserna berör många medarbetare gäller det att utnyttja utbildningsdagarna på treskiftslistorna så långt det bara är möjligt. De som är kallade till utbildningsinsatserna måste verkligen vara med, för möjligheterna att justera i efterhand är begränsade, säger Björn Eriksson. ■

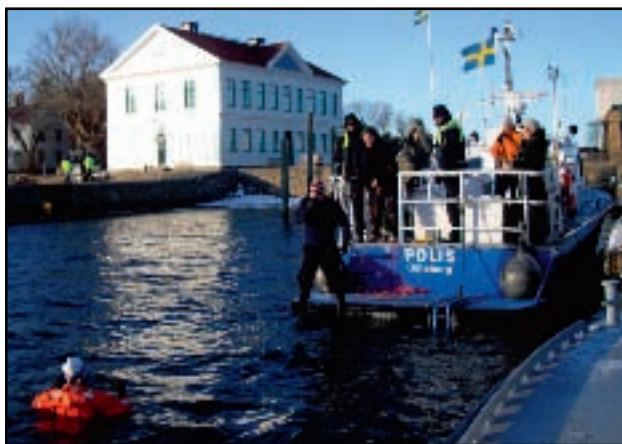
Instruktörerna spelar huvudroll i planeringen

– tillgången på kurschefer nyckelfråga för utbildningsgruppen

■ TEXT TOMAS SEGER / FOTO TOMAS SEGER OCH MAGNUS ANDERSSON

När myndighetens utbildningsplan för det kommande året är fastställd är det upp till utbildningsgruppen att se till att den genomförs. Det ställer höga krav på flexibilitet, eftersom förutsättningarna inte sällan hinner ändras under resans gång.

► Utbildningsgruppen står inför ett händelserikt år. Arbetet med att planera och administrera de många och stora utbildningarna i myndigheten är i full gång och kommer att pågå under hela året. Det finns ett flertal faktorer att ta hänsyn till för att de olika delarna ska kunna pusslas ihop till en väl fungerande helhet. Bland annat vänder sig flera av utbildningarna till samma målgrupper, datorer och material måste fungera och räcka till åt de stora elevgrupperna, och inte minst måste kurschefer och instruktörer rekryteras i god tid vilket inte alltid är så lätt eftersom de flesta hämtas ur de

Livräddningsutbildning vid Stora Känsö, Göteborgs södra skärgård.

egna leden och i grunden har andra tjänster. Det kan exempelvis röra sig om medarbetare som sökt nya tjänster och därför tvekar att binda upp sig för ett kurschefskap innan de vet hur framtiden ser ut.

– Hela vår verksamhet bygger på att vi har kurschefer och instruktörer. Vår planering står och faller med tillgången på dem, säger Ann Hagberg, chef för utbildningsgruppen.

– Vi har otroligt duktiga instruktörer och medarbetare ute i områdena och avdelningarna och utan den tid de ger oss skulle vi ha svårt att klara av vårt jobb. Men vi efterlyser klarare regler när det gäller instruktörsbiten. Både

när det gäller rekryteringen av dem och formerna för hur vi ska jobba med instruktörerna i framtiden.

– Men frågan är väckt och förhoppningsvis får vi snart klarare regler för hur instruktörspolicyn ska tillämpas i framtiden.

Stort bortfall av instruktörer

Ulf Larsson, ansvarig för de brottsförebyggande utbildningarna, ger exempel på utbildningsinsatser där ett femtiotal instruktörer utbildats, men där slutligen bara en bråkdel har kunnat användas på grund av ett högt bortfall. Det innebär inte bara en onödig kostnad för myndigheten, utan ställer också till problem när det gäller genomförandet av utbildningarna.

– Vi löser det ofta genom att vädja till våra gamla kontakter i områdena, men vad gör vi när kontakterna tar slut? Det kan ibland kännas lite frustrerande, säger Ulf Larsson.

Kvalitetssäkring av kurserna

Förutom planerandet och genomförandet av utbildningarna är utbildningsgruppen också delaktig i framtagandet av utbildningsplanen.

Grundutbildning i CBRNE vid Sisjöns skjutbana, Göteborg.

Det gäller att vara lyhörd för vad som sker i myndigheten och lyssna på synpunkter från områden och avdelningar om vad som fattas utbildningsmässigt. Dessutom jobbar gruppen bland annat med att kvalitetssäkra utbildningarna och att få till lämpliga kunskapsprov efter genomförda kurser.

– Vi strävar efter någon form av examination efter kurserna. I vissa ämnen passar ett praktiskt kunskapsprov bättre, men när det gäller utredning och lagföring har vi ett teoretiskt prov och det är ganska nytt, säger Angelicka Blomqvist.

Angelicka är ansvarig för utredningsutbildningarna som har fått stå tillbaka ett antal år men som nu

prioriteras igen. Det sker i linje med myndighetens strävan att förbättra resultaten inom utredningsområdet. Tack vare medarbetare från länskriminalpolisen har det även skapats en spanutbildning som är anpassad till myndighetens behov.

Nöjda kursdeltagare

Ett annat gott exempel är den nya yttre befälsutbildningen. Tidigare har den skiljt sig åt mellan polisområdena, men nu ska en arbetsgrupp bestående av deltagare från hela myndigheten ta fram en länsgemensam utbildning.

– Genom åren har vi fått indikationer på att det funnits vissa brister utbildningen till yttre befäl. Men nu får

vi en gemensam grund att utgå ifrån och under våren kör vi en pilotomgång, säger Angelicka Blomqvist.

Trots de ibland stora utmaningarna med att få ihop utbildningsschemat är personalen på utbildningsgruppen överens om att arbetet ger mycket tillbaka. Utvärderingarna är i regel positiva och visar att kursdeltagarna oftast är nöjda efter avslutad utbildning.

– Det finns ett stort intresse och vi får mycket beröm av både instruktörer och kursdeltagare, säger utbildningsplaneraren Staffan Fogelström och tillägger:

– Det är oerhört tacksamt att arbeta med utbildningsfrågor just för att det finns ett stort behov att mätta. ■

Mer att läsa på
Intrapolis/Länsmannen.

Fler brott ska utredas på plats med hjälp av PUST

■ TEXT CAMILLA JANSSON / FOTO POLISEN

Just nu pågår omfattande utbildningar i Polisens utredningsstöd, PUST, inom myndigheten. PUST är ett it-stöd, men också ett nytt sätt att arbeta som innebär att fler brott utreds direkt på plats.

- ▶ Polisområdeschefen Niclas Hallgren är myndighetens projektledare för PUST:
 - Vissa brott kommer att utredas direkt på plats av poliser i yttre tjänst, utan överlämningar. Med stöd av den nya tekniken kan man både hämta, skicka och registrera information ute på fältet och information behöver inte längre registreras på flera ställen.

Snabbare utredningar

Det går också att göra slagningar på person eller fordon direkt i systemet samt hämta körkortsuppgifter direkt i PUST. Med PUST blir utredningarna klara snabbare och fler poliser blir tillgängliga för allmänheten, vilket förväntas öka tryggheten. De flesta

ärenden som är aktuella i detta första skede av införandet hanteras redan i dag av poliser i yttre tjänst. Det handlar om ringa narkotikabrott, brott mot knivlagen, snatteri/stöld i butik, olovlig körning/grov olovlig körning, rattfylleri (alkohol och narkotika) samt brott mot alkohollagen.

Många berörs

Men med PUST ska patrullen stanna kvar på plats och slutföra utredningen. Till sin hjälp får de ett nytt it-stöd, en bärbar dator med koppling till polisens system, som gör det enklare att utföra arbetet. PUST bygger på Polisens nationella utredningskoncept, PNU. I etapp 1 av införandet kommer framför allt poliser i yttre

tjänst och förundersökningsledare att påverkas av det nya arbetssättet PUST. De får en avgörande roll dels genom att finnas tillgängliga för patrullerna vid utredningarna, dels genom att fatta beslut om att skicka vidare de utredningar som räcker för åtal till åklagare.

Operatörerna på länskommunikationscentralen får arbeta för att ge patrullerna tid att jobba med utredningen vid brottsplatsen. Samtliga direkta chefer ska i ledning och styrning ge stöd till patruller och förundersökningsledare.

I drift senast den 31 maj

Så snart som möjligt, men senast den 31 maj, ska PUST användas inom hela Polisen. I myndigheten finns nu utbildade instruktörer som när detta läses är i full färd med att utbilda användarna. ■

Så fungerar utredningsstödet

GRAFIK TINA HELMERSSON LANDGREN

Två röster om PUST

■ TEXT CAMILLA JANSSON / FOTO OVE ASP OCH POLISEN

Stefan Rudenwall, polisassistent och länsinstruktör för PUST, Borås.

► Vilka vinster ser du med PUST för den yttre personalen?

PUST ger ett bra stöd i arbetet ute på plats, inte minst genom att systemet ställer frågor och ger vägledning, beroende på brott. Det säkrar att man inte glömmer något. Den bärbara datorn ger oss dessutom tillgång till andra användbara register och system. Det är till exempel smidigt att kunna göra olika slagningar själv, utan att behöva ringa länskommunikationscentralen.

Vilka vinster ser du för medborgarna?

Att vi får en snabbare lagföring. Genom att vi kan göra klart utredningar på plats och direkt få det granskat av en förundersökningsledare hamnar ärenden fortare hos åklagare – vi går från att det tar dagar eller veckor från händelse till åklagare, till att det kan gå på några timmar. Vi sparar också tid i vår egen verksamhet och kan vara mer synliga och tillgängliga för allmänheten. Det bidrar till att skapa trygghet för medborgarna.

Vilka utmaningar ser du?

Till en början kan man som yttre personal kanske känna att datorn innebär ytterligare utrustning att bära runt på. Men jag är övertygad om att man snart ser vinsterna med PUST och med datorn. Och då blir det

inget problem, snarare ett efterfrågat verktyg. Sedan är det också en resa att förändra arbetssättet. Fast för oss här i Västra Götaland tycker jag mest att PUST är en naturlig fortsättning på hur vi redan arbetar med så kallade 23:22or (förenklat utredningsförfarande, reds anm).

Hur är det att arbeta i själva systemet?

Det är enkelt. Om man kan surfa på Internet kan man arbeta i PUST. Jag tycker att det är tydligt att man har utvecklat det här systemet sett ur användarnas perspektiv. Och om vi sedan ser att det finns något som inte fungerar optimalt har vi bra möjligheter att påverka och bidra till ett ännu bättre system. Det är välkommet med idéer och förslag. Systemet ska funka smidigt för oss som använder det.

Nina Burman Lundin, ordningspolis, Motala.

Hur påverkar PUST din vardag?

PUST ger mig och kollegorna möjlighet att vara kvar ute på plats och det är ett enkelt och lätthanterligt system som innehåller mycket som jag behöver i yttre tjänst, bland annat PMF och STORM. Via den bärbara datorn når jag också exempelvis GroupWise, vilket är en värdefull bonus med införandet av PUST.

Vilka är de största vinsterna för dig med PUST?

Jag behöver bara skriva in uppgifter en gång, i ett system. Dessutom är det en fördel att vi kan vara flera som skriver i en pågående utredning samtidigt. Det kollegan skriver i en flik uppdateras även på min skärm. Det är effektivt och smidigt.

Ser du nackdelar?

Nej, inte med PUST i sig. En utredning kan visserligen ta längre tid för mig som enskild polisman, men totalt tjänar vi in den tiden. Sedan är det förstås en stor och delvis jobbig förändring att gå från det gamla sättet att arbeta till det nya. Det är många funktioner och rutiner som påverkas och det gäller att ha tålamod och uthållighet. Men det är värt mödan! ■

PUST i korthet

- Ett delvis nytt sätt att arbeta där fler brott utreds direkt på plats.
- Yttre personal gör färdigt utredningar av enklare brott direkt i en bärbar dator.
- Väsentligt färre överlämningar behöver ske inom polisen. När förundersökningsledaren har godkänt en utredning går den direkt vidare till åklagare.
- Uppgifter behöver bara skrivas in en gång i systemet.
- Det finns ett metodstöd i systemet som, beroende på brott, hjälper till att göra utredningen komplett.
- I ett första skede handlar det om brott som yttre personal redan i dag utreder.
- Det går att göra slagningar på bland annat person och fordon i den bärbara datorn, direkt från radiobilen.
- Polisen blir mer synlig och slipper onödiga resor in till stationen.
- Systemet är fortfarande under utveckling och vi får vara förberedda på en del barnsjukdomar.
- Många berörs och det är en kedja av nya rutiner som ska fungera – tålamod och uthållighet krävs.

Blodhundar prövas för eftersök av personer

■ TEXT TOMAS SEGER / FOTO SPÅRHUNDSGRUPPEN

Privata hundar i eftersök av försvunna personer? Det kan snart bli verklighet i Västra Götaland. Nu ska användandet av exempelvis blodhundar i polisverksamheten testas och kvalitetssäkras.

- Den nya provningsordningen för externa hundresurser, som är lokal för Polismyndigheten i Västra Götaland, reglerar vilka färdigheter externa hundar ska ha för att kunna användas i polisverksamhet. Syftet med proven är att få till en kvalitetssäkring av hundarna, som ska kunna användas vid framför allt eftersök av försvunna personer.
- Polismyndigheten har vid några tidigare tillfällen använt sig av externa hundar i samband med eftersök, men det vi har reagerat på är att hundarna inte på något sätt är kvalitetssäkrade. Vi har diskuterat saken med vår centrala polishundstjänst i Karlsborg, och de är av samma uppfattning som vi. Vi vill helt enkelt veta vad vi rekriverar, säger Göran Fredling, chef för hundförarpolisen i Västra Götaland.

Lång erfarenhet av rasen

Karl-Erik Karlsson jobbar som polis på Ekobrottsmyndigheten i Göteborg och driver Spårhundsgruppen – en ideell organisation som med hjälp av blodhundar arbetar med eftersök av försvunna personer.

Han har lång erfarenhet av rasen och menar att polisen skulle ha stor nytta av att i vissa situationer ta hjälp av blodhundar:

- Jag har inget egenintresse i det

här utan ser det som en möjlighet att hjälpa till. Om polisen har kört fast i sökandet efter en försvunnen person så kan mina hundar förhoppningsvis ge en indikation på vart spåret leder eller hur personen har rört sig. Det kan vara väldigt värdefullt i ett inledningskede.

Envisa och fokuserade

Enligt Karl-Erik Karlsson är blodhundar extremt avlade på att följa dofter, till skillnad från exempelvis schäfer och malinois som i grunden är vallhundar och framavlade för att med syn och hörsel jobba väldigt nära sin hundförare. Karl-Erik Karlssons spårverksamhet bygger istället på att hundarna får jobba självständigt:

- De är envisa och helt fokuserade på att följa dofter. Varje människa har en unik doft, och inför en spår-

ning får hunden lukta på ett personligt plagg från den aktuella personen. Den följer sedan doften oavsett hur kontaminerat spåret är.

- Det spelar ingen roll om det har rört sig andra personer i spåret eller om det är flera dagar gammalt.

Prov i både stad och terräng

Provningsordningen för externa hundresurser riktar inte in sig speciellt mot blodhundar, utan gäller för samtliga hundraser som kan bli aktuella. Det är ännu inte fastställt när proven, som omfattar sökningar i både terräng och stadsmiljö, ska ske.

Göran Fredling ser gärna att polisen i framtiden kan använda sig av kvalitetssäkrade, privata hundar.

- Om de klarar provningen kan de bli en bra resurs att sätta in i sökandet. Det viktiga är att försvunna personer hittas så snabbt som möjligt. ■

Lotta togs som gisslan vid haitiskt fånguppror

– användes som mänsklig sköld under rymningsförsök

■ TEXT TOMAS SEGER / FOTO

Med bara en vecka kvar av tjänstgöringstiden på Haiti besökte Lotta Hansson landets största fängelse tillsammans med några kollegor. Syftet var att inspektera och dokumentera förhållandena för internerna. Gruppen hade bara varit på plats en kort stund när något gick väldigt fel. Ett par hundra fångar såg de utländska besökarna som nyckeln till friheten, och tog Lottas grupp som gisslan vid ett våldsamt utbrytningsförsök.

► När Länsmannen ber Lotta Hansson att berätta om den dramatiska händelsen har det snart gått fem månader sedan hon kom hem från Haitis huvudstad Port-au Prince. Hon är tillbaka på jobbet som kriminaltekniker vid länskriminalens tekniska rotel i Borås, och tänker inte särskilt mycket på den där söndagsförmiddagen i oktober längre. Lotta var en av tre svenska poliser som i april 2010 reste till Haiti för att ingå i FN-styrkan Minustah. FN-missionens polisiära del hade ett övervakande och rådgivande

Lotta Hansson

syfte och Lottas jobb handlade bland annat om att etablera en bra relation till de haitiska poliskollegorna, och i viss mån även bistå med utbildning inom kriminalteknik.

Även den svenska kriminalvården hade personal på plats i Port-au Prince. Det var genom dem som Lotta Hansson fick möjlighet att boka ett studiebesök på landets centralfängelse. Gruppen som vid elvatiden gick in genom huvudporten till fängelset bestod av Lotta och hennes två po-

liskollegor, två besökande representanter från Rikskriminalpolisen samt en svensk och en amerikansk kriminalvårdare. Syftet var att inspektera förhållandena för internerna.

– Fångelsemiljöerna är fruktansvärda på Haiti. Fängelset som vi besökte är dimensionerat för 300-400 intagna, men där fanns för tillfället cirka 1600 män. I en cell på tolv kvadratmeter kan det finnas 30 personer vilket innebär att alla inte kan sitta eller ligga samtidigt, så de får göra det i skift. Det gör i sin tur att många får svåra besvär

med cirkulationen i ben och fötter. Det är vansinnigt inhumant, säger Lotta Hansson.

Hörde vrålände folkmassa

När besökarna gick för att se en del av fängelset som rasade vid den svåra jordbävningen i januari 2010 såg de plötsligt stenar komma flygande mot en av fängelsets vakter, och därefter hörde de ett skott. Gruppen insåg genast att någonting var fel och sökte skydd bakom en mur vid ett område

där det höll på att byggas nya celler. I samband med detta ringde kriminalvårdarna i sällskapet direkt till fängelsets egen insatsgrupp och berättade att det förmodligen var ett upplopp på gång.

– Vi hörde en fruktansvärd smäll som om någonting rasade, och därefter en vrålände folkmassa som kom närmare och närmare. För de intagna var vi ett villebråd och nyckeln ut ur fängelset. Enda vägen ut var samma väg som vi kom in, och dit kunde vi inte komma utan att passera den här pöbeln. Vi kunde bara vänta och se hur det skulle utveckla sig, säger Lotta Hansson.

Beväpnade med hackor

Gruppen hann precis komma överens om att till varje pris försöka hålla ihop, och de krokade hårt i varandras armar innan ett par hundra fångar var över dem med slag och sparkar. Internerna var beväpnade med spadar, hackor och armeringsjärn som de hade funnit vid byggplatsen. Några hade knivar, andra machetes och Lottas grupp såg även minst ett automatvapen och ett par hagelgevär.

– När vi såg dem komma hann jag tänka att jag inte hade trott att livet skulle ta slut här, för jag kunde inte se hur något eller någon skulle kunna ta oss ur den här situationen.

Lotta Hansson tillsammans med en poliskollega från Haiti under ett besök i flyktinglägret Jean Marie Vincent i huvudstaden Port-au Prince. Lägret är ett av många som uppstått efter jordbävningkatastrofen i januari 2010.

– De bokstavligen flög på oss och ryckte av oss klockor, halsband, nycklar och mobiltelefoner. Vi hade fullt upp med att bara hålla i varandra och försöka stå på benen.

Sköt rakt in på fängelsegården

Lottas grupp föstes sedan fram och tillbaka i fängelset för att slutligen hamna framför den låsta huvudporten. Med hackor och påkar försökte fångarna slå sönder sprintarna till gångjärnen utan resultat. Under tiden hade en lokalt anställd fångvårdare, som vid tillfället var ledig, hört vad som hänt. Han beväpnade sig, begav sig till sin arbetsplats, öppnade dörren i porten och sköt rakt in på fängelsegården.

– De hade ställt oss i första ledet, och de som stod bakom oss besvarade elden. Vi kastade oss i skydd bakom en grushög och lyckades till slut få ögonkontakt med mannen i porten. Som på en given signal sprang vi sedan rakt ut genom dörren till säkerheten, säger Lotta Hansson.

Tre interner miste livet

Dramat pågick i ungefär en timme. Två av svenskarna drabbades av lättare skottskador, och samtliga var rejält blåslagna, medan tre av internerna miste livet. En insatsstyrka gick senare in och återtog kontrollen över fängelset, och Lotta och hennes kollegor togs omhand och fick

vård på ett FN-sjukhus. De hjälptes åt med att bearbeta händelsen genom att tala med varandra, men även med kollegor från andra nationer som under kvällen kom hem till dem för att erbjuda stöd. Någon vecka efter händelsen gick Lottas kontrakt ut och hon reste hem till Sverige och Borås.

– Min förklaring till att det trots allt slutade bra är dels att fångarna var dåligt organiserade, och dels att vi alla höll ihop både fysiskt och mentalt. Det var ingen av oss som tappade kontrollen helt och hållet.

Trots dramatiken på Haiti kan Lotta Hansson mycket väl tänka sig att jobba utomlands igen:

– Östblocket verkar intressant. Varför inte Georgien? ■

Ett arbetspass i Åmål

TEXT OCH FOTO ULF EDBERG

Länsmannen reste till Åmål och följde med en patrull under ett arbetspass. Under en vanlig onsdag i februari hann vi med ett falskt brandlarm, en berusad bilist, en olovlig körning och ett fyspass i gymmet.

Utsättning på stationen

Dagen börjar med utsättning. All personal på polisstationen i Åmål samlas för utsättningen, både uniformerade och "krimmare". Först kopplar man upp sig med de andra poliserna i Dalsland, därefter kopplar man upp sig med hela östra Fyrbodalen.

Förberedelser för att åka ut

Fredrik Rolfsman lastar väskan i bilen och är redo att åka ut.

– Jag är själv född på landet och trivs jättebra med att jobba i det här området, säger Fredrik.

Dagens första larm

Ett automatiskt brandlarm har gått på ett äldreboende i Dalsland. På plats träffar polisen räddningstjänsten, som efter en stund kan konstatera att larmet är falskt.

Nästa larm

LKC ropar på radion ut att en berusad man flera gånger satt sig i en bil och försökt köra iväg. Trots en lång framkörning är patrullen snabbt på plats och kommer precis dit när mannen satt sig för att köra. Inget vittne finns till körningen. Mannen är så berusad så han omhändertas enligt LOB.

Avrapportering

Johanna Härnström och Robin Berntsson avrapporterar händelsen med den berusade mannen.

– Jag trivs jättebra med att jobba i Dalsland, säger Johanna, men jag bor i Uddevalla och det är drygt att pendla så långt.

Olovlig körning

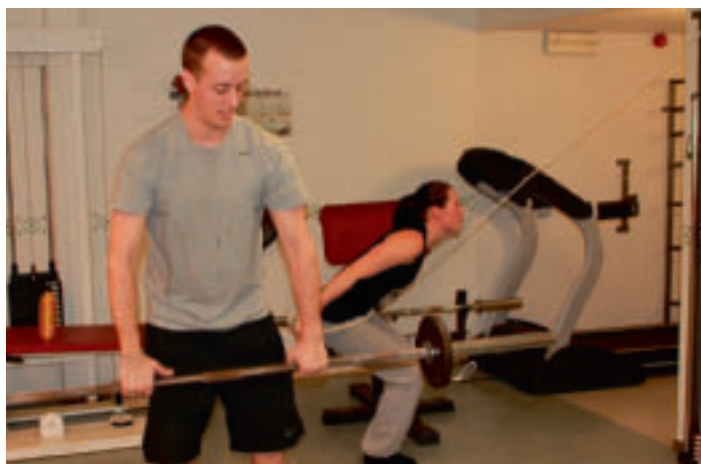
Patrullen har satt upp en trafik kontroll strax utanför Åmål. De behöver inte stå speciellt länge innan det dyker upp en bil där föraren saknar körkort.

Kontakt med länskommunikationscentralen

Efter att bilen är stoppad behöver patrullen lite mer uppgifter. Robin Berntsson kontaktar LKC på telefon.

– Jag ville egentligen vara i Trollhättan, säger Robin. Men myndigheten var tydlig redan i början att jag skulle vara här ett tag, och den dag jag går härifrån kommer jag ta med mig mycket kunskap, fortsätter han.

Dagen avslutas med fysträning

Efter att all avrapportering är klar, avslutas dagen med ett gemensamt fypass i källaren. ■

Mer att läsa på
Intrapolis/Länsmannen.

Polisens volontärer

– engagerade medborgare arbetar brottsförebyggande

■ TEXT TOMAS SEGER / FOTO AFSANEH HABIBI OCH TOMAS SEGER

Polisens volontärer ska utgöra ett komplement i polisens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Målet är att de i juni ska kunna genomföra de första uppdragen i polisområde Storgöteborg.

- Syftet med volontärverksamheten är att ha ett trygghetsskapande komplement till polisens grundläggande uppdrag att minska brottsligheten och öka tryggheten. Utgångspunkten är att det brottsförebyggande arbetet angår alla medborgare i samhället, och genom att ta vara på det frivilliga engagemang som många medborgare känner för brottsförebyggande frågor kan polis och allmänhet tillsammans verka för ett tryggare lokalsamhälle.

Kontaktväg till polisen

Lars Klevenparr är chef för polisområde Storgöteborg och ordförande i projektets styrgrupp. Han tror att volontärverksamheten kan bli ett värdefullt tillskott i det brottsförebyggande arbetet:

- Volontärer är ett sätt att erbjuda

allmänheten en ytterligare kontaktväg till polisen och att visa att vi efterfrågar och uppskattar medborgarnas engagemang. Volontärerna kan också underlätta polisens arbete genom att bidra med värdefull information från allmänheten.

Ska inte ersätta poliser

Heléne Blennermark Zendegani är projektledare för volontärverksamheten i polisområde Storgöteborg. Hon jobbade tidigare med samma fråga i polismyndigheten i Stockholms län, och har med sig goda erfarenheter därifrån:

- Det handlar inte om att volontärerna ska ersätta poliser, utan de ska fungera som ett komplement och en länk mellan polis och allmänhet. I dag är arbetet med volontärer i

Heléne Blennermark Zendegani, projektledare för volontärverksamheten.

Stockholm mycket uppskattat av både allmänhet och poliser, och erfarenheterna därifrån hjälper oss att se vad som kan passa in i vår verksamhet.

De medborgare som är intresserade av att jobba som volontärer genomgår intervjuer och kontrolleras i belast-

ningsregistret. De som går vidare får cirka tio timmars utbildning i lag och rätt, polislagen, beteende/kommunikation och brottsförebyggande arbete. Efter att man har blivit godkänd som volontär får man skriva under sekretess, och polisen kan när som helst välja att avsluta samarbetet.

Målet för polisområde Storgöteborg är att i juni ha 25-30 aktiva volontärer, och att då också kunna genomföra

de första uppdragen.

– Vi startar långsamt och i liten skala, för att sakta men säkert jobba upp antalet volontärer. Från början kanske det handlar om något uppdrag i månaden i specifika ärenden där polisen kan ha nytta av hjälpen. Det är viktigt att uppdragen känns meningsfulla och har ett tydligt syfte för volontärerna, säger Heléne Blennermark Zendegani. ■

Exempel på volontäruppdrag

- Delta vid polisiära informationskampanjer.
- Informera om bostadsinbrott
- Bistå polisen vid trafikinsatser, demonstrationer och idrottsvenemang
- Nattvandringar
- Kontakt med brottsoffer och vittnen

Samverkansavtal

– polis och kommun i satsning mot gemensamma problemområden

■ TEXT TOMAS SEGER / FOTO ULF EDBERG, TEKNISKA ROTELN OCH SKARA KOMMUN

Skara kommun var först ut i länet med att teckna ett samverkansavtal med Polisen. Många fler kommuner har därefter följt exemplet. Tanken är att kommun och polis tillsammans ska arbeta brottsförebyggande inom vissa utpekade problemområden, och i Skaras fall har samarbetet givit ett snabbt resultat.

► När Håkan Sandahl tillträdde som polisområdeschef i Skaraborg satte han upp en del långsiktiga mål för området. Ett av dessa var att polisen i Skaraborg skulle bli bättre lokalt närva-

rande. När Rikspolisstyrelsen ett halvår senare gav ut en nationell handlingsplan som beskrev formerna för en lokalt förankrad polisverksamhet i

hela landet fick Håkan Sandahl ett verktyg som passade väl in i PO Skaraborgs strategi:

Ytterligare en pusselbit

– Tanken på lokala samverkansavtal med alla kommuner i Skaraborg fanns redan, och RPS handlingsplan blev ytterligare en pusselbit att använda i det arbetet. Dåvarande länspolismästare Krister Jacobsson gav klartecken

och därmed fick vi tillfälle att köra igång i ett tidigt skede.

Samtliga kommunalråd i Skaraborg visade intresse för den nya samverkansmodellen, och därmed kunde processen börja. Många av landets kommuner bedrev redan tidigare olika former av samarbeten med Polisen, men den nya modellen gav en klarare gemensam

problembild, en tydligare arbetsfördelning mellan parterna och därmed ett mer strukturerat och effektivt arbete.

Överens om problemområden

Ett samverkansavtal börjar med att kommun och polis var för sig kartlägger vilka lokala problemområden som kan finnas, för att därefter komma överens om några områden att jobba

mot. Enligt Håkan Sandahl var det inte några problem att enas kring fokusområdena:

– Om kommunens problembild inte totalt motsägs av vår egen så får kommunens efterfrågan gå först. Men det är slående hur överens vi har varit, och problemområdena handlar ofta om det som påverkar människor i deras vardag. Genomgående teman har varit trafikfrågor samt ungdomsproblematik kring alkohol och droger.

Nedgång i antal anmälda brott

Skara kommun har valt att fokusera på tre områden – narkotikabekämpning, misshandel utomhus och ökad trygghet i centrum. Efter att tidigare ha toppat brottsstatistiken i Skaraborg skedde en påtaglig nedgång i antalet anmälda brott i Skara kommun under 2010. En bidragande orsak var just samverkansavtalet med Polisen, menar polisstyrelsens ordförande och Skaras kommunalråd Charlotte Nordström (m):

– Förra året hade vi den största minskningen av alla kommuner i Skaraborg när det gäller anmälda brott, och där ser jag en tydlig koppling till samverkansavtalet. Vi hade redan tidigare ett samarbete med Polisen angående drogproblematiken

Charlotte Nordström och Håkan Sandahl.

Ett vanligt tema i samverkansavtalen mellan Skaraborgs kommuner och polisen har gällt trafikfrågor. Andra vanliga fokusområden handlar om ungdomsproblematik kring alkohol och droger.

i kommunen, så för oss var det enkelt att fortsätta och sätta upp tydliga mål för hur vi ska arbeta i fortsättningen.

Resultaten följs upp

Själva arbetet organiseras i de lokala, brottsförebyggande råden, som bland annat består av representanter för kommunens förvaltningar och polisen. Samarbetsavtalet reglerar klart och tydligt vad som förväntas av båda parter i det brottsförebyggande arbetet, och regelbundna utvärderingar gör att resultaten följs upp.

I Skaras fall har kommunen bland annat ansvar för att kartlägga drogvanor på gymnasiet, arbeta med föräldrastöd, stödja trygghetsvandringar i centrum och kontrollera alkoholtillstånd, medan polisen till exempel lovar regelbunden närvaro i skolmiljö/fritidsgård samt krogmiljö,

deltagande i informationsinsatser, stärkt samverkan med ordningsvakter och direktförverkan av alkohol.

Samtliga kommuner i Skaraborg har förnyat sina samverkansavtal med polisen, och det nära samarbetet borgar för vinster på längre sikt, menar Håkan Sandahl:

En bättre livskvalitet

– En positiv följd med samverkansavtalen är att kommun och polis har kommit närmare varandra. Vi har upparbetat bra kontaktytor både på strategisk nivå mellan polisledning och kommunalråd, men också inom de lokala, brottsförebyggande råden. Den kontakten leder till mycket gott i sig. Förbättrad information leder till bättre åtgärder, och det leder i sin tur till en bättre livskvalitet för de människor som bor i området. ■

Samverkansavtalen

- Cirka tre fjärdedelar av landets 290 kommuner har tecknat samverkansavtal med Polisen.
- I polisområde Skaraborg har samtliga 15 kommuner tecknat avtal.
- I polisområde Älvsborg har samtliga 10 kommuner tecknat avtal.
- I polisområde Fyrbodalen har 11 av 14 kommuner tecknat avtal. Förhandlingar med de övriga pågår.
- I polisområde Storgöteborg har 2 av 10 kommuner tecknat avtal. Ytterligare 4 skriver avtal under våren, och ambitionen är att samtliga kommuner i området ska ha tecknat avtal under 2011.
- Samverkansavtalen utvärderas och förnyas varje år.

Hans-Olof Sandén, chef på förvaltningsavdelningen.

Det var Någon Annan

■ TEXT HANS-OLOF SANDÉN / FOTO TEKNISKA ROTELN OCH TOMAS SEGER

► **VÄCKARKLOCKAN GÅR IGÅNG**, som den gör varje morgon. I dag är det dansbandsmusik med en irriterande eftersmak som blir början på ytterligare en dag i samhällets tjänst. Sakta, sakta kommer jag till sans. Utanför sängkammardörren pågår uppenbarligen en febril verksamhet. Dörren står en aning på glänt och genom springan hörs upprörda röster som tycks komma från köket. Väl på plats konstateras att golvet nedanför kylskåpet blivit till en pool av mjölk.

FÖRSTAHANDSÅTGÄRDERNA GER INTE önskat resultat och i takt med hur förhören utvecklar sig tronar en allt tydligare bild av ett nytt Lindomefall upp. Två söta barn med förvånade ansiktsuttryck pekar välvilligt ut nya spår som de anser kunna leda fram till den skyldige. Att det skulle vara någon av dem ses som helt uteslutet. Väl fastspända i baksätet på bilen för färd till skolan blir de plötsligt rörande överens – Det var Någon Annan.

NÅGOT SENARE PÅ tåget uppträder nästa deckargåta. Vem bär ansvaret för

dagens försening? I högtalarsystemet basunerar en entusiastisk förare ut att Trafikverket, som ju har ansvaret för banarbetet, nu återigen brustit i sitt underhållsarbete. Signalfel utanför Floby. Hur som helst – tåget står still, och om det beror på tågkonstruktionen, signaler eller dålig räls känn

tämligen egalt. Frågar man Trafikverket så ligger felet hos SJ. Om man för dem samman i förhörssrummet blir de trots allt överens – Det var Någon Annan.

PÅ ARBETET LÄSER jag en gammal avhandling på temat ”bystander

effect”. Den handlar om Kitty Genovese i New York som den 13 mars 1964 misshandlades på öppen gata så brutalt att hon senare avled. Hela 38 personer bevittnar händelsen men ingen ingriper eller ens lyfter telefonen för att larma polis. De tror alla att någon av de andra 37 ska göra något och att deras insats därför är betydelslös. Om vi rannsakar oss själva, hur många gånger har vi hört eller själva sagt – Det var Någon Annan.

DAGEN NÄRMAR SIG så äntligen sitt slut. Det är mörkt ute och snön faller i stora flingor som lägger sig till ett vitt vintertäck. Sängkammardörren står fortfarande på glänt och nu skimtar jag en liten figur i pyjamas. Det är lillen som smugit sig in i rummet. Han kryper försiktigt ner under täcket och så kommer det:

”Pappa?”

”Mmm”

”Det var jag som hällde ut mjölken.”

INNAN VI SOMNAR hinner jag tänka att visst finns det väl ändå hopp om mänskligheten. ■

Jag är stolt över att få vara en kugge i hjulet

■ TEXT BARBRO JÖNSSON / FOTO TEKNISKA ROTELN

Barbro Jönsson, chefsjurist.

Våren är på gång (även om vårkänslorna frusit inne den senaste tiden) och med den följer som så ofta förr förändringar och bud om nyare och bättre tider. Buden kanske inte alltid infrias men just nu rör det sig på väldigt många håll som har betydelse för vår vardag.

- ▶ Vi har redan börjat arbeta inför PUST, tvångsmedelshanteringen i Durtvå utvecklas och från 1 mars nästa år gäller den nya polisdatalagen (PDL) som vänder upp och ner på hur vi ser på personinformation på nätet inom vår verksamhet. PUST och PDL kommer båda att kräva utbildning under hösten.

Översyn av arbetsmetoderna

Samtidigt pågår översyn av våra olika arbetsmetoder i flera olika sammanhang. Polismetodutredningen har presenterat två betänkanterna, ett som berör möjligheterna att få uppgifter från olika teleoperatörer och ett som berör ett antal olika spaningsmetoder.

Det första har blivit lagrådsremiss och det andra väntar vi ska komma ut på remiss när som helst. Andra förslag som kommit under hösten avser

sekretess under förundersökningen, en ny förvaltningslag och förundersökningsbegränsning. Alla dessa kommer att få väldigt stor betydelse för vårt arbete om de leder till förändringsförslag

Andra förändringar kommer inifrån den egna verksamheten. Just nu är ju frågan om grön laser aktuell, och som många kanske redan sett kommer det ju nu skyddsglasögon. RPS arbetar med ergonomi i våra tjänstebilar, CORA, kulturarvsbrott med mera.

Blandad kompott

I myndigheten arbetar vi med frågor som "Andra chansen" och konsekvensamtal i Storgöteborg, sökhundar vid eldsvåda, juridik på olycksplatsen, förvaltning av våra lokaler, avtal för sanering vid CBRNE-händelser, samverkan med andra myndigheter, betalning för bevakning vid evenemang och hot mot rättssystemet och så vidare. En rätt så blandad kompott kan man lugnt säga.

Nyttan vi gör piggar upp

Om vi lägger till vardagen, som också är väldigt varierad, alltifrån djurrättsaktivister, till en häst för mycket på rytteriet, via försvunna barn, förstö-

rande av förverkad alkohol, sekretess, verkställigheter, gripna rånare, oidentifierade vittnen och kontakter med SOS-alarmering med mera, så förstår man hur varierade våra uppgifter är och hur stor betydelse de har för samhället, tryggheten och rätts-säkerheten. Ibland när jag blir riktigt trött på ett påbud från någon som inte riktigt har förstått brukar jag tänka på detta och på den nytta vi faktiskt gör. Då piggnar jag till igen och tar itu med min vardag.

En kugge i hjulet

Vad jag vill säga med alla dessa ord är att jag är stolt över att få vara en kugge i detta hjul men framför allt vill jag säga tack till alla er som ser till att vardagen fungerar, och tack till alla er som kommer med kloka och kluriga frågor.

Även om det kan ta tid för oss att svara, så spar vi alla frågorna och tar itu med dem så snart remisser och sekretessärenden tillåter det. Slutligen så vill jag önska er alla lycka till med alla nyheter som kommer här den närmaste tiden. Även om det kan vara inkörningssvårigheter så tror jag att PUST och PDL kommer att ge oss nya effektiva verktyg i vårt arbete. ■

Boktips

Killing your darlings, Lena Matthijs,
www.books-on-demand.com

■ TEXT MALIN SAHLSTRÖM

Polisintendenten Lena Matthijs debutbok *Killing your darlings* bygger på en verklig händelse:

– Jag fick inspirationen i samband med att jag föreläste för hundförarna i för ett antal år sedan.

De berättade och visade en film om sökandet efter ett försvunnet par på Hallandsåsen där de använde en likhund. Hela historien runt omkring försvinnandet fascinerade mig, säger Lena Matthijs som berättar att historien utöver detta är hennes egen.

Hon har arbetat med sin deckare i två år och är redan på väg att skriva

Trastfältet, Vilhelm Smed,
www.books-on-demand.com

■ TEXT MALIN SAHLSTRÖM

► Bakom pseudonymen Vilhelm Smed gömmer sig tre generationer Smith. De flesta inom Polismyndigheten är nog bekanta med åtminstone en av dem, Leif Smith, tidigare polismästare och säkerhetschef.

Redan 1956 började Leifs far Bengt skriva. Hans manus hamnade i byrålådan. Nästan 30 år efter hans död tog Leif och sonen Björn fram manuset och lät det bli inledningen till den bok som de nu har skrivit.

Kriminalromanen *Trastfältet* är den första av totalt tre i en serie om konstnären Thomas Ek.

Den utspelas framför allt i Göteborg men har inslag av serbiska kriminella nätverk, maffia och hederligt spaningsarbete. Just där kan man skönja Leif Smiths polisbakgrund.

en uppföljare. Även den kommer att handla om polisen Hasse Nelander-Weim och hans kollegor hos Polisen i Borås.

Lena, som själv har varit verksam i PO Älvsborg under flera års tid, berättar att en och annan polisanställd nog kan känna igen sig i de personer som finns med i boken, men de allra flesta karaktärerna är rena påhitt från hennes sida. Att använda verkliga personer i större utsträckning skulle bli hämmande, anser hon. Hon koncentrerar sig istället på att ha ett stort fokus på historien och fördjupar sig i utredningsarbete i allmänhet och i frågor som bevisvärdering i synnerhet.

För Lena har skrivandet varit en spännande process och den första boken skrev hon från början till slut utan att ha en helt klar bild över hur den skulle sluta. När hon nu arbetar med uppföljaren, som handlar om en ung, självmordsbenägen flicka, arbetar hon på ett annat sätt:

– Jag skriver den mer som scener i en film. Jag har bestämt vad som ska vara med och i vilken ordning händelserna ska inträffa. Nu återstår att sy ihop de olika scenerna. ■

– Ja, spaningsarbetet som bedrivs är nog relativt korrekt, men i övrigt är detta en rövarroman och inte ett enda ord är sant, säger Leif Smith och skrattar.

Leif och Björn har i boken *Trastfältet* vidareutvecklat det utkast som deras far respektive farfar påbörjade. Ytterligare en bok, som handlar om underrättelseverksamhet, är nästan färdigskriven och den tredje, som ska handla om organdonation, finns redan klar i författarnas huvuden. ■

het, är nästan färdigskriven och den tredje, som ska handla om organdonation, finns redan klar i författarnas huvuden. ■

Göteborgspolisens pensionärsförening fyllde nyligen 80 år.

I samband med det presenterade och utdelade styrelsen en minneskrift till medlemmarna. Skriften är uppdelad i två delar och täcker föreningens verksamhet under perioderna 1930-1990, samt 1990-2010. Den intresserade kan beställa ett exemplar via ordföranden Kjell Nilsson på tel 0705-317387. ■

ÅRSMÖTE

Medlemmarna i Polisens Motorklubb Göteborg kallas till årsmöte måndagen den 14 mars klockan 16.00 i polishuset Skår (Sankt Sigfridsgatan), Göteborg. Dagordning: stadgeenliga ärenden, klubbens fortsatta verksamhet. ■ /Styrelsen

Kollegor som har gått i pension under jan-mars

Carl-Erik Arnström, Christer Sandborg, Stig Eriksson, Thomas Yngve, Lillemor Fritshagen, Sture Bäcklund, Dougland Thelander, Bo Andersson, Ingemar Magnusson, Kjell Claesson, Birgitta Håkansson, Lars-Åke Larsson, Mona Frank, Britt-Marie Eriksson och Siw Sjöling. Källa: Personalstödsenheten. ■

Kommunikationen ska stärka bilden av Polisen

■ TEXT MALIN SAHLSTRÖM

Bilden av polisen ska vårdas och stärkas. Hur det ska gå till – och hur just du kan bidra till att förmedla en rättvisande bild av vår verksamhet – kan du läsa om i myndighetens kommunikationsstrategi.

- Kommunikationsstrategin för Polismyndigheten i Västra Götaland täcker åren mellan 2011 och 2015. Den har just beslutats av länspolismästaren i syfte att målmedvetet utveckla relationen till våra viktigaste intressenter. Bilden av och förtroendet för Polisen skapas naturligtvis främst av det vi gör och hur vi betar oss i mötet med medborgarna. Där har vi alla en viktig roll. Genom kommunikationen

kan vi förstärka denna bild och se till att ord och handling hänger ihop.

– Ytterst vill vi ha trygga medborgare som känner tillit till Polisen. Kommunikationen kan stödja verksamheten och bidra till att vi når dit, säger länspolismästaren Ingemar Johansson som också poängterar att strategin fyller en viktig roll för att få engagerade och delaktiga medarbetare.

Våra egna anställda är alltså en viktig intressent för myndigheten likaväl som våra uppdragsgivare, medborgare, opinionsbildare och samverkanspartners. I strategin finns uppsatt vilka mål och effekter som kommunikationsarbetet ska bidra

till för respektive målgrupp.

Kommunikationsstrategin ska årligen omsättas i aktiviteter i myndighetens verksamhetsplan. Polisområdeschef och avdelningschef ansvarar för att arbetet inom det egna området eller avdelningen ligger i linje med den beslutade kommunikationsstrategin. ■

Du hittar polismyndighetens kommunikationsstrategi på Intrapolis under Arbetsstöd och regelverk/Dokument/Dokumenttyper/Strategier/Kommunikationsstrategi 2011-2015.

Friskvårdssubventionen återinförd

■ TEXT LOTTA LÖVDAHL

- I SLUTET AV 2009 drogs på grund av myndighetens ekonomiska läge möjligheten till friskvårdsbidrag in. Då den ekonomiska situationen nu har stabiliserats beslutade ledningen i januari att friskvårdssubventionen från och med januari 2011 är återinförd.

FRISKVÅRDSSUBVENTIONEN INNEBÄR ATT polismyndigheten i Västra Götaland subventionerar individuella friskvårdsaktiviteter som utövas på fritiden. Subventionen är begränsad så att skattefria ersättning utgår med halva kostnaden upp till högst 1000 kr per anställd och år under förutsättning att aktiviteten är av enklare slag och av mindre värde.

ANSÖKAN OM SUBVENTION ska göras på en särskild blankett som inom kort kommer att finnas på polisens

formulärportal (sök på ansökan om friskvårdssubvention). Ifylld blankett skickas tillsammans med originalkvitto eller annat jämförbart underlag, som visar att du erlagt betalning, till Personalstödsenheten på Stampgatan 28 i Göteborg. Subventionen utbetalas via lön.

SUBVENTIONEN GÄLLER FRÅN och med 1/1 2011, vilket innebär att du inte kan ansöka om bidrag för kort/aktiviteter köpta före 1/1 2011. Belopp utbetalas för kostnader innevarande år och kan inte sparas till nästa år. Du kan lämna in ansökan om friskvårdssubvention högst två gånger per år.

DET ÄR VANLIGT förekommande att avgifter betalas via autogiro. Vid autogiro måste du kunna uppvisa

ett underlag som visar att avgiften är erlagd. Detta kan ske via kontoutdrag eller att anordnaren utfärdar kvitto på mottagen betalning för angiven period. Om kortet köpts före 1/1 2011 gäller ersättning för månaderna efter 1/1 2011.

ANSÖKAN OM SUBVENTION för erlagda avgifter via autogiro kan redovisas senast den 10 januari nästa år. Det måste då framgå att betalningen gjordes under föregående år. ■

Ellen Juntti

– barnutredaren som tog plats i riksdagen

■ TEXT OCH FOTO TOMAS SEGER

Hon gav sig in i politiken för att ha något att göra som långtidssjukskriven. Det blev början på en resa som ledde ända in i maktens centrum. Under de kommande fyra åren sitter Ellen Juntti som moderat ledamot i Sveriges riksdag, där hon bland annat tänker engagera sig i brottsförebyggande frågor.

► Det är snart sex månader sedan det stod klart att Ellen Juntti fått en riksdagsplats. Den första känslan av överklighet har övergått i någon form av vardag allt eftersom hon har kommit in i sitt nya arbete. Det händer dock fortfarande att hon får påminna sig om att hon verkligen sitter i Sveriges riksdag.

– Ibland på moderaternas gruppmöten kan jag tänka ”där sitter Fredrik Reinfeldt, där sitter Anders Borg, där sitter Beatrice Ask och här sitter jag”. Det är tur att jag är så pass gammal att det inte stiger mig åt huvudet. Jag blir ju själv varken bättre eller märkvärdigare men det är ändå en väldigt speciell värld som är rolig att få uppleva.

Polisyret en slump

Att det blev polisyrket för Ellen beskriver hon som något av en slump. 1976 gick hon ut gymnasiet, och året efter sökte hon och kom som 18-åring in på polissskolan.

– Jag klarade mig bra, men lite mer livserfarenhet hade nog inte skadat. När jag kom ut på ordningen skulle jag ibland resonera med 50-åriga män som hade kört fel i trafiken, och jag måste ha sett oerhört barnslig ut, skrattar Ellen.

Efter en kort period på ordningen i centrala Göteborg började hon på stöldroteln. Ellen har även jobbat på ungdomsroteln i tre år, samt drygt tio år på ekoroteln och Ekobrottsmynd-

digheten där hon utredde skatte- och gäldenärsbrott.

På 80-talet skadade Ellen sitt vänstra knä illa – en skada som förvärrades när hon fortsatte att idrotta. Hon genomgick sex knäoperationer utan lyckat resultat, och till slut gick det inte längre att fortsätta jobba. Det skulle ta sex år innan hon kom tillbaka till arbetet.

Värk dygnet runt i flera år

– Det var en väldigt jobbig tid med värk dygnet runt i flera år. När man har svårt att sova på grund av värken så orkar man till slut ingenting.

Efter en tid hemma kände Ellen att hon ville engagera sig i någonting. Hon tog kontakt med moderaterna i Härryda kommun för att höra om hon kunde hjälpa till, och det slutade med en plats i kommunfullmäktige mellan åren 2002 till 2006. Det politiska arbetet gav blodad tand, och inför valet 2010 anmälde Ellen sitt intresse för nya uppdrag för moderaterna. Då hade hon inte varit engagerad i politiken på tre år, utan var tillbaka på jobbet och arbetade som barnförhållningsledare i Göteborg.

Rutinerad i det verkliga livet

Hon hoppades på en ny plats i kommunfullmäktige, eller kanske till och med en plats som ersättare i Västra Götalandsregionen. Riksdagen hade hon inte en tanke på. Men efter flera intervjuer och en nervös utfrågning

vid nomineringsstämman i Uddevalla var Ellen plötsligt en av valdistriktets sex toppkandidater till riksdagslistan. Slutligen placerades hon som fjärde namn, och fyra riksdagsplatser var just vad moderaterna i distriktet fick efter valet.

– Jag har inte så mycket politisk erfarenhet, men å andra sidan kan man inte bara ha proffspolitiker i riksdagen. Jag tycker det är ett sundhetstecken att det kommer in vanliga människor som har varit med i den riktiga världen. Jag brukar säga att jag är orutinerad politiskt, men väldigt rutinerad i det verkliga livet.

Engagerad i ungdomsfrågor

Ellen är placerad som suppleant i socialutskottet och kulturutskottet. I det senare har hon fått särskilt ansvar för ungdomsfrågor, folkhälsofrågor och språkfrågor. Till att börja med vill hon engagera sig i ungdomsfrågan, och där tror hon att hon kan ha nytta av sin bakgrund som polis.

– Jag är intresserad av att hålla ungdomar borta från kriminalitet och har med mig det brottsförebyggande tänket. Jag hoppas att om man kan få ungdomar intresserade av kultur i form av exempelvis sång, dans eller teater så är de inte ute på stan och bråkar.

Arbetet som riksdagsledamot är självständigt, berättar Ellen. Utöver de obligatoriska utskottsmötena, gruppmötena och voteringarna har

NAMN: Ellen Juntti

ARBETAR: som riksdagsledamot för moderaterna

ÅLDER: 52

FAMILJ: Man och två barn

BOR: Landvetter

FRITID: "Svårt att hinna med mycket mer än jobbet. Det är många papper som måste läsas på kvällarna".

TRE ORD SOM BESKRIVER ELLEN: Glad, seriös, ansvarsfull

KURIOSA: Ellen spelade basket i 16 år

hon i stort sett fria händer att jobba med de frågor hon brinner för. Med sin finska bakgrund ser hon fram emot att engagera sig i språkfrågan, och hon har just beställt sin första utredning från riksdagens utredningstjänst gällande brott mot barn. Hon inväntar nu resultatet innan hon tar ställning till hur hon går vidare med ärendet.

Polisens arbete märkvärdigt

Hon har också fått lära sig att tacka nej till en stor del av de mängder av inbjudningar till studiebesök, lunchmöten och seminarier som varje riksdagsledamot får ta emot.

– Alla rycker och sliter i en, men det känns fantastiskt att ha fått den här möjligheten. Nu ska jag göra vad jag kan och försöka utföra något vettigt, och sedan får jag se vad som händer efter nästa val. Skulle det bara bli fyra år så deppar jag inte ihop för det.

Trots att Ellen Juntti är ny på sin post har hon redan hunnit lära sig att poliser har ett högt anseende både bland riksdagskollegor och allmänhet, och det är en kunskap som hon gärna förmedlar vidare.

– Jag har märkt att människor uppskattar och värderar polisens arbete högt. Tyvärr tycker jag inte att vi värderar oss själva tillräckligt högt. Vi borde höja oss själva och vara stolta över vårt jobb. Polisens arbete är faktiskt märkvärdigt och många gånger svårt. ■

Vilken är den bästa utbildning du har gått?

TEXT OCH FOTO INGRID ADETUN, ULF EDBERG OCH TOMAS SEGER

Posttidning B

Returadress: Polisen/Länsmannen
Box 429, 401 26 Göteborg

◀ Amy Björkqvist krinsp, polisområde Älvsborg/utredning

– Det är första linjens befälsutbildning. Den var teoretiskt väldigt bra. Där ingick att man skulle förstå sin personliga styrka i mellanmänniska relationer vilket gav en chans att lära känna sig själv. Jag har också fått förmånen att gå KPU 2 (brottsutredningsutbildning) som passade bra till den tjänsten jag har i dag. Kunskapen jag har fått genom dessa kurser har fått mig att känna mig trygg i mitt arbete. Det är alltid trevligt att träffa kolleger i övriga delar av länet, eller landet, i samband med kurser.

Ann-Catrin Löfström, utredningsexpeditionen, PO Storgöteborg ▶

– Jag har gått många utbildningar inom myndigheten, men den som gjort störst intryck på mig är en konferens som hette "homo/bi/hetero på jobbet". Den hölls i Stockholm och arrangerades av Polisen, Försvarmakten och kyrkan. Det var en nyttig upplevelse att inse att vi har många kollegor som är bi- eller homosexuella. Det är inte okej att skämta om det vid kaffebordet, och det tycker jag att vi alla bör tänka på.

◀ Per-Erik Vister, kriminalpolis, Åmål

– Kvalificerad förundersökningsledning är den bästa kurs jag gått. Det var mycket bra! Den leds från polishögskolan och hade många framstående och duktiga jurister som lärare.

Jannice Gårdmo, IGV Hisingen, Göteborg ▶

– Min utbildning på Militärhögskolan där jag läste till officer därför att den var bred och varierande. Det gavs möjlighet till en stor personlig utveckling samt mycket pedagogik och ledarskap. Samtliga delar har jag haft nytta av i både mitt privata och yrkesmässiga liv. Utbildningen gav erfarenhet och kunskap som jag är glad över att ha och som jag inte skulle vilja vara utan.

◀ Maud Holmström, grova brottsroteln, LKP Skövde

– En mycket givande kurs som jag nyligen har avslutat är en 5-veckors kurs i intervju- och förhörsmetodik. Kursinnehållet kan direkt omsättas i mitt vardagliga arbete som förhållsledare och utredare. Kursveckorna var fördelade på 12 veckor där man mellan veckorna gjorde hemuppgifter och fick tid för egna reflektioner.

